

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI” DIN IAȘI
1.2 Facultatea	PSIHLOGIE, ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
1.3 Departamentul	DPPD
1.4 Domeniul de studii	Formare psihopedagogică
1.5 Ciclu de studii	Nivelul II de certificare pentru profesia didactică
1.6 Programul de studii / Calificarea	Program de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică - Nivelul II

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Psihologia educației						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.univ. dr. Marta VICOL						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.univ. dr. Marta VICOL						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare*	E	2.7 Regimul disciplinei**	DOB

* Examen / Colocviu / Proiect

** Obligatoriu / Opțional / Facultativ

3. Timpul total estimat al activităților disciplinei (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar / laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator	28
3.7 Distribuția fondului de timp					ore
3.7.1. Participare la orele de curs și seminar / lucrări / practică de specialitate*					56
3.7.2. Examinări*					2
3.7.3. Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe					21
3.7.4. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
3.7.5. Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					23
3.7.6. Consultații					2
3.8 Total ore studiu individual**					67
3.9 Total ore pe semestru***					125
3.10 Numărul de credite					5

* Activitățile din categoriile 3.7.1. și 3.7.2. fac parte din orele didactice.

** Orele de studiu individual cuprind activitățile din categoriile: 3.7.3., 3.7.4., 3.7.5. și 3.7.6.

Notă: Se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice.

*** Totalul orelor pe semestru rezultă din înmulțirea numărului de credite alocate disciplinei cu 25 ore / credit.

4. Precondiții (unde este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în psihologie. Pedagogie
4.2 De rezultate ale învățării	Capacitatea de a utiliza concepte de educație, pedagogie. Capacitate de analiză, sinteză, gândire divergentă

5. Condiții

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector, laptop, tablă; acces la platforme online
5.2. de desfășurare a seminarului / lucrărilor / practicii	Lectura bibliografiei recomandate, Documentare suplimentară, Elaborarea și susținerea prezentărilor planificate, Participare active, Desfășurare online sau onsite (după caz)

6. Obiectivul general al disciplinei

Cunoașterea, înțelegerea, valorificarea în practica educațională și psihologică a informațiilor științifice privind conceptele și problematica abilităților și tehnicilor academice.
--

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C1 - Proiectarea unor programe/intervenții/acțiuni/activități educaționale, adaptate pentru diverse grupuri țintă și contexte organizaționale / sociale. RAI 1 - Elaborarea proiectelor pentru activitățile de învățare / formare utilizând conceptele, teoriile și metodologiile specifice domeniului științelor educației. a) Prezintă conținuturile specifice domeniului și corelează principalele teorii și orientări metodologice ale învățării din perspectiva proiectării/ designului pedagogic b) Descrie conceptele, teoriile, principiile, procedeele și metodele specifice domeniului educațional C2 - Implementarea de curriculum, organizarea și realizarea experiențelor de învățare specifice unui proces educațional / de formare. RAI 2 - Coordonare de activități educaționale cu utilizarea unui curriculum, a unor strategii și resurse adecvate contextelor de formare variate a) Corelează cunoștințele de specialitate, psihopedagogice, în realizarea activităților instructiv-educative din învățământ și a altor activități educaționale C6 - Îmbunătățirea continuă a practicilor profesionale și a evoluției în carieră RAI 6 - Elaborarea și aplicarea unui plan de dezvoltare profesională cu argumentarea structurii și a alegerii metodelor și instrumentelor de lucru a) Analizează și corelează cunoștințele psihopedagogice în activitățile de formare și de îmbunătățire continuă a practicilor profesionale.
Aptitudini	a) Utilizează cunoștințe de specialitate, psihopedagogice, în cadrul întregului demers pedagogic de proiectare a activităților și resurselor educaționale. b) Aplică principiile și strategiile didactice în proiectarea activităților educaționale specifice nivelului de vârstă și grupului cu care se lucrează. c) Organizează activitățile educaționale și strategiile utilizate pentru formarea copiilor/elevilor/ d) Utilizează strategii didactice (predare, învățare și evaluare) diverse, creative și eficiente, pentru facilitarea progresului în învățare al fiecărui elev. e) Participă la activități colaborative de dezvoltare profesională, la cercetări educaționale și la comunități de bune practici.
Responsabilitate și autonomie	a) Utilizează autonom norme, standarde, obiective curriculare și metodologii specifice în proiectarea și / sau implementarea programelor / proiectelor/intervențiilor/acțiunilor educaționale b) Organizează activitățile educaționale cu respectarea principiilor și metodologiilor specifice didacticilor aplicate în învățământ (pentru orice tip/categorie de copii/elevi /tineri/grupuri) c) Afișează/Manifestă echilibru profesional și capacitate de adaptare în diferite contexte, inclusiv în situații noi sau stresante, cu menținerea autorității adecvate în relație cu persoanele/grupurile educaționale

8. Metode de predare

În activitatea de predare vor fi utilizate prelegeri interactive, studiul de caz, dezbaterea, prezentări Power, lucrul în echipă, problematizarea, astfel încât informațiile să fie ușor de înțeles și asimilat. Totodată, metoda de predare este bazată și pe modele de învățare prin descoperire, studenții fiind încurajați să identifice surse alternative de documentare.

9. Conținuturi

9. 1 Curs 28 de ore	Metode de predare	Timp alocat
1. Psihologia educației în sistemul științelor educației. - Statut epistemologic: obiectul de studiu specific, normativitatea specifică, metodologia de cercetare specifică. - Importanța <i>psihologiei educației</i> procesul de formare inițială a profesorilor, în plan teoretic (cunoașterea psihologică a elevului) și aplicativ (diferențierea / individualizarea activității de educație / instruire la toate treptele și disciplinele de învățământ	Explicație, prelegere introductivă	2 ore

2. Conceptele care definesc educația, educabilitatea, noile educații, analizate din perspectiva teoretică, metodologică și practică a psihologiei educației - Educația ca activitate psiho-socială. Analiza istorică a educației în contextul paradigmei pedagogiei psihologice/ psihocentriste - Educabilitatea ca model de dezvoltare psihică a personalității elevului. Analiza corelației funcționale dintre: a) <i>ereditate</i>, ca premisă naturală dezvoltării psihice a elevului; b) <i>mediu</i>, condiție socială (culturală, comunitară) a dezvoltării psihice a elevului; c) <i>educația de calitate</i> (proiectată <i>curricular</i>, în perspectiva educației permanente / învățării pe tot parcursul vieții și a autoeducației) ca factor determinant al dezvoltării durabile a personalității elevului. - „Noile educații”, în calitate de conținuturi particulare ale educației, subordonate conținuturilor generale ale educației (morală, intelectuală, tehnologică, estetică, fizică), abordate ca răspunsuri la problematica lumii contemporane construite la nivel psihologic superior, cognitiv și noncognitiv (afectiv-motivațional și volitiv-caracterial)	Explicația –problematizare Explicația –problematizare, Diagrama cauzelor si efectelor, harta conceptuală	2 ore
3. Personalitatea elevilor și evoluția sa în context educațional deschis - Conceptul de personalitate. Definirea și analiza sa din perspectiva psihologia educației. Personalitatea în contextul sistemului psihic uman. Caracteristici generale: temperament, aptitudini, caracter, creativitate. Dimensiuni: generală, particulară (tipologică), individuală. Implicații la nivelul organizării activității de instruire în cadrul procesului de învățământ (frontală, microgrupală, individuală) - Evoluția personalității educatului (preșcolarului, elevului, studentului etc.) în contextul deschis al educației / instruirii, realizată formal, nonformal (și informal) la nivel de: sistem social, sistem de învățământ, proces de învățământ, activități și situații concrete de de educație/ instruire	Explicația –problematizare	2 ore
4. Stadiialitatea dezvoltării psihice și implicațiile sale educaționale - Stadiile dezvoltării psihice. Definirea conceptului. Analiza principalelor stadii de dezvoltare ale educatului. Reflectarea lor pedagogică la nivelul organizării sistemului și a procesului de învățământ și al proiectării curriculare a instruirii în perspectiva educației permanente, a învățării pe tot parcursul vieții și a autoeducației - Stadiialitatea dezvoltării cognitive: Teoria psihogenezei cunoștințelor si operațiilor intelectuale ale lui Jean Piaget. Stadiialitatea dezvoltării morale. Teoria lui Lawrence Kohlberg. Stadiialitatea dezvoltării psiho-sociale: Teoria dezvoltării identității a lui Erik Erikson.	Explicația –problematizare	2 ore
5. Învățarea – ca activitate psihică fundamentală. Implicații la nivel pedagogic - Conceptul psihologic de învățare. Cadrul de referință, funcția	Explicația –problematizare	2 ore

generală și structura de bază. Tipuri de învățare. Factori și condiții ale învățării		
- Analiza învățării din perspectivă pedagogică. Învățarea ca acțiune integrată curricular în cadrul activității de instruire.		
6. Teoriile psihologice ale învățării ca modele de instruire eficientă	Explicația –problematizare	2 ore
- Conceptele care definesc: teoriile psihologice ale învățării care „au un caracter descriptiv” și „modelele de instruire” care au un caracter normativ și prescriptiv” (J.S. Bruner)		
- Clasificarea principalelor teorii psihologice ale învățării care pot fi valorificate ca modele de instruire eficientă – teoriile și modelele de tip: a) condiționare		
(Thorndike, Skinner; Gagne; Bloom); b) constructivist- cognitiv, structuralist-genetic (Piaget); socio-cultural (Vîgotski, Galperin, Bruner, Ausubel); c) învățare socială (Bandura); d) motivațională (Maslow); e) învățare alternativă pe baza valorificării inteligențelor multiple (Gardner) sau a inteligenței emoționale (Goleman).		
7. Analiza unor teorii psihologice ale învățării valorificabile în mod special în activitatea de instruire în cadrul procesului de învățământ (I)	Explicația –problematizare	2 ore
- Teoria condiționării ierarhic-cumulative a învățării (Gagne)		
- Teoria psihologică a învățării depline (Carrol, Bloom)		
- Teoria psihologică a învățării bazată pe valorificarea zonei proximei dezvoltări (Vîgotski)		
- Teoria psihologică a acțiunilor mintale (Galperin)		
8. Analiza unor teorii psihologice ale învățării valorificabile în mod special în activitatea de instruire în cadrul procesului de învățământ (II)	Explicația –problematizare	2 ore
- Teoria învățării școlare complexe (Ausubel)		
- Teoria psihologică a inteligențelor multiple		
- Teoria psihologică a inteligenței emoționale		
9. Rolul motivației în activitatea școlară.	Explicația –problematizare	2 ore
- Motivația ca factor orientativ al învățării școlare. Importanța saltului valoric de la motivația externă la motivația internă a a învățării		
- Modelul ierarhic al motivației umane (A. Maslow). Interpretarea sa din perspectivă pedagogică		
- Strategii de stimulare a motivației învățării în cadrul procesului de învățământ, eficiente în contextul activităților de educație și instruire organizate formal și nonformal		
10. Problematica dimensiunilor psihosociale ale clasei de elevi	Explicația –problematizare	2 ore
- Particularitățile psihosociale ale clasei de elevi. Sinalitatea colectivului de elevi		
- Rolul profesorului-diriginte în cunoașterea și valorificarea resurselor psihosociale și pedagogice ale clasei de elevi		
- Cooperarea și competența la nivelul clasei și al organizației școlare. Implicații în plan educațional		
- Competența socială a elevilor – factor important la nivelul clasei		

de elevi și al activităților de educație / instruire, organizate în contextul procesului de învățământ 11. Personalitatea profesorului abordată din perspectiva psihologiei educației - Statutul psihosocial al profesorului. Rolurile pedagogice asumate în cadrul procesului de învățământ, în societatea modernă și contemporană - Cultura pedagogică generală, specifică și aplicată a profesorului. Importanța studiului psihologiei educației - Conceptele operaționale care definesc: competența pedagogică (didactică), empatia pedagogică (didactică), stiluri educaționale (manageriale, cognitive, didactice, socio-afective). - Calitatea corelației profesor-elev. Managementul psihologic al clasei de elevi 12. Creativitatea profesorilor și a elevilor în cadrul procesului de învățământ - Creativitatea, dimensiune generală a personalității umane - Creativitatea la nivel de produs și de proces - Caracteristici specifice creativității la nivelul principalilor „actori ai educației”, profesorul și elevul. - Strategii și metode de stimulare psihosocială a creativității profesorului și a elevilor în cadrul procesului de învățământ, în context deschis, formal și nonformal 13. Comunicarea didactică din perspectiva psihologiei educației - Conceptul de comunicare didactică. Sfera de referință. Funcția generală și structura sa de bază - Comunicarea didactică la nivel de principiu, de proiectare curriculară a educației și a instruirii la toate nivelurile sistemului și ale procesului de învățământ - Analiza psihologică a comunicării didactice la nivelul corelației informare – formare-dezvoltare pozitivă a personalității elevului, necesară în construcția și finalizarea oricărui mesaj pedagogic în cadrul oricărei activități de educație / instruire organizată formal sau nonformal în contextul procesului de învățământ 14. Succesul / Insuccesul școlar. - Definirea conceptului operațional de succes / insucces școlar. Sfera de referință la nivel psihologic, pedagogic și social - Factorii succesului/ insuccesului școlar - Forme de manifestare a succesului/ insuccesului școlar - Strategii și metode de stimulare a succesului școlar, de prevenire și combatere a insuccesului școlar. Recapitulare. Psihologia educației în cadrul procesului de formare inițială a profesorilor de la toate treptele și disciplinele de învățământ - <i>Psihologia educației</i> în sistemul științelor educației - Contribuția <i>psihologiei educației</i> la dezvoltarea <i>culturii pedagogice specifice, aprofundate</i>, a profesorului implicat în <i>formarea-dezvoltarea</i> personalității elevilor de diferite vârste	Explicația –problematizare Explicația –problematizare Explicația –problematizare Explicația –problematizare	2 ore 2 ore 2 ore 2 ore
--	---	---

(psihologice și școlare) - Asigurarea unor premise teoretice, normative și metodologice necesare pentru studiul celorlalte științe ale educației, incluse în curriculumul universitar al Departamentului pentru formarea profesorilor, la nivelul I (Fundamentele pedagogiei, Teoria și metodologia curriculumului, Teoria și metodologia instruirii, Teoria și metodologia evaluării; Managementul clasei, Didactica aplicată, Practica pedagogică, de observare și de realizare) și la nivelul II (Sociologia educației, Managementul organizației școlare, Comunicarea educațională, Cercetarea în educație etc.).		
Bibliografie (titluri reprezentative) 1. Birch, A., 2000, <i>Psihologia dezvoltării</i>, Editura Tehnică, București 2. Ciolan, Lucian, 2008, <i>Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar</i>, Editura Polirom, Iași, 3. Crahay, Marcel, 2009, <i>Psihologia Educatiei</i>, Ed. Trei, București 4. Cristea, Sorin, 2015, <i>Dicționar Enciclopedic de Pedagogie</i>, vol. 1, A-C., Didactica Publishing House, Bucuresti 5. Cristea, Sorin; Cristina, Marina, Ghiță, 2019, <i>Învățarea școlară. Orientări contemporane în teoria și practica învățării școlare</i>, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), 2019, <i>Pedagogia învățământului primar și preșcolar</i>, Editura Polirom, Iași, 6. Gardner, H., 2015, <i>Inteligențele multiple. Noi orizonturi</i>, ediția a III-a, trad., Editura Sigma, București 7. Golu, Mihai, 2004, <i>Bazele psihologiei generale</i>, Editura Universitară, București 8. Goleman, Daniel, 2008, <i>Inteligența emoțională</i>, Ediția a III-a, Editura Curtea Veche, București 9. Gutu, Vladimir; Vicol, Marta, <i>Tratat de Pedagogie</i>, 2014, Editura Performantica, Iași. 10. Maslow, A., 2008, <i>Motivație și personalitate</i>, trad. Editura Trei, București 11. Muntean, A., 2006, <i>Psihologia dezvoltării umane</i>, Editura Polirom, Iași 12. Neacșu, Ioan, 1999, <i>Instruire și învățare</i>, Editura Didactică și București, 13. Negreț-Dobridor, Ion; Pânișoară, Ion-Ovidiu, 2005, <i>Știința învățării. De la teorie la practică</i>, Editura Polirom, Iași, 14. Noveanu, Eugen (2007, 2008), <i>Dictionar Enciclopedic-Stiintele Educatiei- vol I-II</i>, Editura Sigma, București 15. Pânișoară, Ion-Ovidiu. 2006. <i>Comunicare eficienta – Editia aIIIa</i>, Editura Polirom, Iași 16. Pânișoară, Ion-Ovidiu. 2019, <i>Comunicarea și relațiile de comunicare pedagogică</i>, în Ion-Ovidiu Pânișoară; Marin Manolescu (coordonatori), 2019, <i>Pedagogia învățământului primar și preșcolar</i>, Editura Polirom, Iași		

17. Sălăvastru, Dorina, 2004, <i>Psihologia Educatiei</i> , Editura Polirom, Iași 18. Stănculescu, Elena, 2013, <i>Psihologia educației. De la teorie la practică, ediția a II-a</i> , Editura Universitară, București 19. Șchiopu, Ursula; Verza, Emil, 1995, <i>Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București 20. Șoitu, Laurentiu, 2001. <i>Pedagogia comunicării</i> . Institutul European, Iași		
---	--	--

9.2. Seminar / laborator 28 de ore

1. Seminar introductiv-Prezentarea activităților de seminar, a tematicii de curs, temelor ce vor fi abordate pe parcursul semestrului, a bibliografiei, organizarea desfășurării seminariilor și a formelor de evaluare etc. **2 ore**
2. Importanța psihologiei educației și a dezvoltării. **2 ore**
3. Implicațiile modelelor de învățare în actul educațional. **3 ore**
4. Stadiile dezvoltării inteligenței. Implicațiile teoriei piagetiene în actul educațional. Exerciții și teme de reflecție. **3 ore**
5. Motivația în actul de învățare. Modelul ierarhic al trebuințelor umane. **2 ore**
6. Dezvoltarea creativității elevilor. Metode de eliminare a blocajelor creativității. **2 ore**
7. Obiectul comunicării didactice. Definiții, delimitări conceptuale, tipologii. **2 ore**
8. Convingere, persuasiune și manipulare în comunicarea didactică. **2 ore**
9. Perspective psihosociale în educație. Particularitățile clasei de elevi. **2 ore**
10. Aptitudine, tact și competență psihopedagogică. Stiluri educaționale. **2 ore**
11. Instrumente specifice psihologiei educației. Fișa psihopedagogică. **2 ore**
12. Insuccesul/ eșecul școlar. Definiții, forme de manifestare, criterii de apreciere. **2 ore**
13. Recapitulare și evaluare. Recapitularea noțiunilor. Discuții finale. Evaluare seminar **2 ore**

Bibliografie:

a) referințe principale (bibliografie minimală):

Salavastru, Dorina, 2004, *Psihologia Educației*, Ed. Polirom, (pp.210-227)
Birch, A, 2000, *Psihologia dezvoltării*, Editura Tehnică, București
Fontaine, R., 2008, *Psihologia îmbătrânirii*, Editura Polirom, Iași
Killen, K., 2003, *Copilăria durează generații la rând*, Editura First, Timișoara
Muntean, A., 2006, *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iași
Munteanu, A., 1998, *Psihologia copilului și a adolescenței*, Editura Argonaut, Timișoara
Munteanu, A., 2001, *Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții*, Editura Argonaut, Timișoara
Șchiopu, U., Verza, E., 1995, *Psihologia vârstelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București

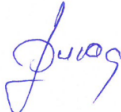
b) referințe suplimentare (bibliografie extinsă / opțională):

Muntean, A., 2006, *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iași
Munteanu, A., 1998, *Psihologia copilului și a adolescenței*, Editura Argonaut, Timișoara
Munteanu, A., 2001, *Psihologia vârstelor adulte și ale senectuții*, Editura Argonaut, Timișoara
Șchiopu, U., Verza, E., 1995, *Psihologia vârstelor*, Editura Didactică și Pedagogică, București
Guțu, Vladimir, Vicol, Marta, *Tratat de Pedagogie*, 2014, Ed. Performantica, Iași.
Krueger, Richard A., Casey, Mary Anne.2005. *Metoda focus grup*. Iasi, Ed. Polirom
Mucchielli, Roger, 1982, *Metode active în pedagogia adulților.*, București, Ed. Didactica și pedagogică.
Postelnicu, Constantin, 2000, *Fundamentele didacticii școlare*, Ed. Aramis
Pânișoara, Ion Ovidiu. 2003. *Comunicare eficientă – Metode de interacțiune educaționale*. Iași, Ed. Polirom
Pânișoara, Ion Ovidiu. 2006. *Comunicare eficientă – Editia aIIIa.*, Iași, Ed. Polirom

Sălăvăstru, Dorina, 2004, *Psihologia Educației*, Ed. Polirom
 Stoica, Marin, *Pedagogie și psihologie*, Ed. Gheorghe Alexandru, 2001
 Șoitu, Laurentiu. 2001. *Pedagogia comunicării*. Iași, Institutul European
 Șoitu, Laurentiu; Cherciu, Rodica Diana coord. 2006. *Strategii educationale centrate pe elev*. București, Mec& UNICEF
 Stoica- Constantin, Ana. 2006. *Psihologia rezolvării conflictelor* apud Cursile anului II, semestrul I . Iași, Universitatea „ Al. I. Cuza” – Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației.
 Vicol, Marta, 2014, *Dezvoltarea competențelor comunicative la studenți prin intermediul strategiilor didactice interactive*, Iași, Ed. Performantica.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4 Evaluare sumativă (Examen / Colocviu / Proiect)	Participare la curs, rezolvarea subiectelor de examen	Evaluare orală	50%
10.5 Evaluare continuă (pe parcursul seminarelor / laboratoarelor etc.)	Participarea și prezentarea unei teme de seminar, scenarii, studii de caz, lucrări practice, proiecte.	Evaluare parțială, pe parcursul seminarelor prin prezentarea referatelor/proiectelor	50%
10.6 Condiții de promovare			
• Comunicarea unor informații utilizând corect limbajul științific referitor la domeniul educațional • Cunoașterea conceptelor de bază proprii disciplinei • Nota 5 la evaluarea finală			

Data completării	Titular de curs (semnătura)	Titular de seminar / lucrări (semnătura)
10.10.2025	Lect.univ.dr. Marta Iuliana Vicol 	Lect.univ.dr. Marta Iuliana Vicol
Data avizării în departament	Director de departament (semnătura)	
23.10.2025		
Data aprobării în Consiliul Facultății	Decan (semnătura)	